Hrvatski sabor
Služba za odnose s javnošću
Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb

e-mail: sabor@sabor.hr
http://www.sabor.hr

tel: 01/4569-222
01/4569-460
faks: 01/4569-611

EDUKATIVNI LETAK – BISTE SABORSKIH VELIKANA I UMJETNIČKE SLIKE

HRVATSKI SABOR
SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU

BISTE SABORSKIH VELIKANA I UMJETNIČKE SLIKE

U povijesti Hrvatskoga sabora zabilježena su imena brojnih znamenitih osoba i donesene mnoge važne odluke o čemu postoji vidljivi spomen u zgradi Parlamenta.

Biste hrvatskih velikana

Brončani reljef sv. Josipa, rad kipara Šime Vulasa, trajan je spomen na Odluku Hrvatskoga sabora od 10. lipnja 1687. kojom je Sveti Josip proglašen zaštitnikom hrvatskoga kraljevstva. Sabor je takvu odluku donio na prijedlog tadašnjeg zagrebačkog biskupa Martina Borkovića.

Spomen pločom na glavnom stubištu Hrvatskoga sabora obilježeno je konstituiranje prvoga demokratski izabranog višestranačkog Sabora 30. svibnja 1990. godine i donošenje povijesne Deklaracije o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske 25. lipnja 1991. godine.

Predvorje Velike vijećnice krase biste devetorice velikana iz XIX. i XX. stoljeća, koji su se zalagali za ideju uspostave samostalne hrvatske države, a ujedno su bili zastupnici Sabora. Autori tih bista i polufigura naši su poznati kipari: Frano Supilo (Šime Vulas), Stjepan Radić (Stipe Sikirica), grof Janko Drašković (Marija Ujević), ban Josip Jelačić-Bužinski (Stanko Jančić), ban Ivan Mažuranić (Kuzma Kovačić), biskup Josip Juraj Strossmayer (Rudolf Valdec), Ivan Kukuljević Sakcinski (Ivan Lesjak), Ante Starčević (Stjepan Divković) ban Josip Šokčević (Kuzma Kovačić).

Ispred Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora postavljene su biste Vladimira Nazora (Vanja Radauš) i Eugena Kvaternika (Kruno Bošnjak).

Iako nisu bili saborski zastupnici svoje mjesto u zgradi Sabora našle su i biste dvojice zaslužnih ljudi za stvaranje hrvatske države dr. Franje Tuđmana, prvoga predsjednika Republike Hrvatske (Nikola Vrljić) i kardinala Franje Kuharića (Tomislav Kršnjavi).

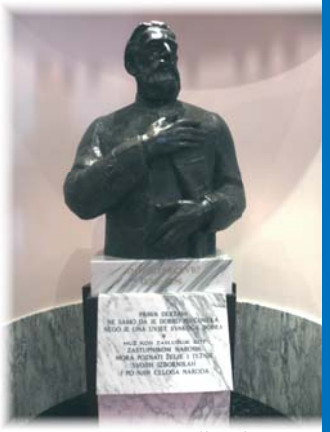

Ante Starčević

Slike

Od brojnih slika koje krase zidove saborskih dvorana, salona i hodnika izdvaja se slika donošenja prvoga demokratskog Ustava Republike Hrvatske („Božićni Ustav") 22. prosinca 1990., (Jadranka Fatur – ulje na platnu 240 × 460 cm). Slika se nalazi u dvorani „Ante Starčević" zajedno s još šest portreta dosadašnjih predsjednika Hrvatskoga sabora: dr. Žarko Domljan (1990–1992.) autorice Jadranke Fatur, Stjepan Mesić (1992–1994.) autora Vatroslava Kuliša, dr. Nedjeljko Mihanović (1994–1995.) autora Rudolfa Labaša, akademik Vlatko Pavletić (1995–2000.) autora Vlade Jakelića, Zlatko Tomčić (2000–2003.) autora Fadila Vejzovića i Vladimir Šeks (2003–2007.) autora Vlade Jakelića.

Oton Iveković: Dolazak Hrvata na Jadran

Portreti predsjednika i predsjednice Županijskog doma Sabora Josipa Manolića (1993–1994.) i dr. Katice Ivanišević (1994–1997.; 1997–2001.) također su dobili svoje mjesto u zgradi Parlamenta. Autor prvog portreta je Dalibor Parać, a drugog Josip Biffel.

Većina slika u vlasništvu je Hrvatskoga sabora, dok su neke posuđene iz muzeja i galerija. U vlasništvu Hrvatskoga sabora slike su poznatih autora kao što su: Miljenko Stančić, Menci Clement Crnčić, Maksimilijan Vanka, Vladimir Becić i Frano Šimunović.

Moderna galerija posudila je povijesne slike Otona Ivekovića: Dolazak Hrvata na Jadran, Smrt Petra Svačića, Smrt Matije Gupca; Galerija suvremene umjetnosti slike: Oskara Hermana i Mirka Račkog (u Uredu predsjednika Sabora i u nekim salonima); Muzej za umjetnost i obrt: slike starih majstora: Remi Van Haanen – Zimski pejzaž, 19. stoljeće, T. Baker te tapiseriju i tabrnakul iz 17. stoljeća sve u Banskoj sobi; HAZU slike: Franza Schrotzberga – Portret bana J. Jelačića u Banskoj sobi i Bele Čikoš Sesije – portret supruge u Uredu predsjednika Sabora. Tu su i slike autora sredinom 20. stoljeća: Picelj, Murtić, Prica, Šimunović i Gliha (dvorane).

Vjerojatno najznamenitiji spomenik rane hrvatske pismenosti iz 12. stoljeća, na glagoljici, Baščanska je ploča. Pronađena je 1851. godine u Jurandvoru kraj Baške na otoku Krku, a njezina replika nalazi se u predvorju Male vijećnice.

Dvorana Ante Starčevića